

- інноваційні методики оцінювання (адаптивне тестування, самооцінювання, онлайн-тестування і т.д.) [4, с. 153].

Важливо підкреслити, що механічне впровадження SMART-технологій недостатнє для вирішення всіх проблем навчання осіб з обмеженими можливостями. Необхідною умовою є мотивація та бажання педагогів застосовувати та розвивати інноваційні методи навчання або адаптувати існуючі під вимоги сучасності. Необхідно створити умови, щоб кожен учень мав можливість здобувати необхідні знання та демонструвати свої навчальні досягнення у спосіб, зручний саме для нього чи неї. Для цього SMART-технології потрібно інтегрувати в усі освітні програми так, щоб вони гармонійно доповнювали та підтримували їхню реалізацію. Оновлення програм не повинно означати їх спрощення для учнів з обмеженими можливостями, зниження академічних вимог чи стандартів. Натомість, це означає розвиток знань, умінь і навичок, необхідних для успішного опанування певного курсу у більш творчий і гнучкий спосіб, на засадах рівності.

Список використаних джерел:

1. Шишкіна М. П., Спірін О.М., Запорожченко Ю. Г. Проблеми інформатизації освіти України в контексті розвитку досліджень оцінювання якості засобів ІКТ. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2012. № 1 (27). URL: <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/632/483> (дата звернення: 04.04.2024).
2. What is 'inclusive education?' Interview with the UNESCOIBE Director, Clementina Acedo. URL:http://www.ibe.unesco.org/fileadmin/user_upload/Policy_Dialogue/48th_ICE/Press_Kit/Interview_Clementina_Eng13Nov.pdf (дата звернення: 04.04.2024).
3. Гриб'юк О. О. Система психолого-педагогічних вимог до засобів інформаційно-комунікаційних технологій навчального призначення: монографія; за наук. ред. М. І. Жалдака. Київ: Атіка, 2014. 160 с.
4. Кузава І. Б. Інклюзивна освіта дошкільників, які потребують корекції психофізичного розвитку: теорія і методика: моногр. Луцьк: ПП Іванюк В. П., 2013. 292 с.

Дембіцька С. В.

професор кафедри БЖДПБ, д. пед. н., професор
Вінницький національний технічний університет
sofiyadem13@gmail.com

Кобиланський О. В.

завідувач кафедри БЖДПБ, д. пед. н., професор
Вінницький національний технічний університет
akobilanskiy@gmail.com

ПЕДАГОГІЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ У КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ ФАХІВЦІВ ТЕХНІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

Фахівці технічних спеціальностей повинні не лише володіти технічними навичками для вирішення технічних завдань, але й активно долучатися до процесу забезпечення безпечних умов праці та добробуту колег. Це передбачає формування в них педагогічної компетентності для ефективного спілкування та співпраці з іншими. Аналіз наукової літератури [1-4] свідчить про наявність протиріч між зростаючими вимогами роботодавців, суспільства і держави до рівня фахової підготовки майбутніх фахівців технічних спеціальностей та можливостями забезпечення цього рівня за допомогою традиційної системи професійної освіти у вищій школі. Також існує розбіжність між необхідністю спрямовувати професійну підготовку на розвиток особистісно-професійних здібностей і якостей майбутніх фахівців технічних спеціальностей та системою методичного та технологічного забезпечення цього процесу. Для успішного впровадження педагогічних підходів у навчальний процес необхідна підтримка та розвиток належної інфраструктури та кадрового потенціалу у ЗВО .

Сучасні тенденції розвитку вищої технічної освіти відображають важливість індивідуального розвитку студентів, їхнього потенціалу та соціальної зрілості, що ставить під сумнів підходи, орієнтовані виключно на теоретичне вивчення педагогічних основ та процесів.

Аналіз офіційних веб-сайтів технічних ЗВО України підтверджує зростання уваги до психолого-педагогічної підготовки майбутніх фахівців, що свідчить про позитивні зміни в цій сфері. Аналіз наукових джерел та власного педагогічного досвіду [5-7] демонструють, що педагогічні вміння є необхідною складовою професійної компетентності фахівців технічних спеціальностей. Це пояснюється тим, що успіх у їхній професійній діяльності залежить не лише від технічних знань та навичок, але й від здатності ефективно взаємодіяти з колегами, керівниками та підлеглими, створюючи сприятливі умови для роботи та професійного зростання працівників. Це відкриває перспективу для інтеграції педагогічних аспектів у підготовку фахівців технічних спеціальностей, сприяючи їхньому кращому адаптуванню до вимог сучасного ринку праці.

Систематизація теоретичних досліджень, проведених у рамках даного дослідження, дозволяє ідентифікувати ключові педагогічні умови формування педагогічної компетентності фахівців технічних спеціальностей:

1) Забезпечення мотивації для професійного зростання: важливо стимулювати студентів до вивчення педагогічних аспектів своєї майбутньої професії та розвитку в цьому напрямку;

2) Перевага інтегративних професійних умінь і навичок: розвиток компетентності передбачає навички, які можна застосовувати в різних ситуаціях, що виникають у професійній діяльності;

3) Використання ефективних методів та засобів професійного розвитку: важливо обирати методи, що сприяють осмисленому засвоєнню педагогічних практик та умінь;

4) Наявність методичного забезпечення навчального процесу: якісні методичні матеріали і підручники сприяють ефективному формуванню педагогічної компетентності.

Розв'язання протиріч, які виникають у процесі навчання студентів технічних спеціальностей у ЗВО, потребує активного впровадження інноваційних методів навчання. Це охоплює оновлення навчальних програм, включення актуальних практичних завдань із реального сектору економіки та забезпечення студентів можливістю здобути практичний досвід у сучасних виробничих умовах. На додаток до цього, студентам слід стимулювати самостійну роботу та залучати їх до науково-дослідницької діяльності у вибраній галузі. Крім того, важливим аспектом є формування у студентів педагогічної культури, що охоплює вміння створювати позитивне професійне середовище та спілкуватися зі своїми колегами. Ефективна реалізація наведених заходів передбачає також підготовку кваліфікованих викладачів для системи професійної підготовки, доступ до сучасних навчальних ресурсів для студентів, а також застосування індивідуального підходу до навчання. В цілому, розвиток педагогічної компетентності фахівців технічних спеціальностей потребує комплексного підходу та врахування сучасних тенденцій у галузі технічної освіти.

Список використаних джерел:

1. Dembitska S. V., Kobiliansky O. V. The organization of foreign students' independent study in the process of professional training. *Казак инновациялык гуманитарлык-зан университетинин хабаршысы*. 2019. № 1 (41). С. 61–65.
2. Kuzmenko O., Dembitska S. Using technology of open space as one of the innovative methods of active learning in the training of technical specialities. *Collective monograph. New impetus for the advancement of pedagogical and psychological sciences in Ukraine and EU countries: research matters: collective monograph*. Riga, Latvia: "Baltija Publishing". 2021. P. 201–215.
3. Kuzmenko O., Dembitska S., Radul S. Formation of Professional Competence of Students of Technical Specialities in the Process of Independent Work by Means of STEM-Education. *Collective monograph. Problem space of modern society: philosophical-communicative and pedagogical interpretations: collective monograph. Part I*. Warsaw: BMT Erida Sp. z o.o. 2019. P. 488–502.
4. Kuzmenko O., Dembitska S., Radul S. Implementation of STEM-education elements in the process of teaching professional subjects in technical institutions of higher education. *Collective monograph. Modern approaches to knowledge management development*. Ljubljana, Sloveni. 2020. P. 85–95.

5. Dembitska S.V., & Kobylanska, I.M. (2018). Formuvannia pedahohichnoi kultury fakhivtsiv inzhenernykh spetsialnestei [Formation of pedagogical culture of specialists in engineering specialties]. *Pedahohika bezpeky. Mizhnarodnyi naukovyi zhurnal*. 2018. № 3 (1).S. 51-56.
6. Dembitska S. V., Kobylanskyi O. V. Struktura pedahohichnoi kultury fakhivtsiv mashynobudivnykh spetsialnestei [The structure of the pedagogical culture of specialists in machine-building specialties]. *Naukovi zapysky Vinnytskoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu. Serii: Pedahohika i psykhohohiia*. 2018. № 55. S. 73–77.
7. Dembitska S. V. (2018). Formuvannia pedahohichnoi kultury fakhivtsiv mashynobudivnykh spetsialnestei v ramkakh STEM-osvity [Formation of the pedagogical culture of mechanical engineering specialists within the framework of STEM education]. *Aktualni aspekty rozvytku STEM-osvity u navchanni pryrodnycho-naukovykh dystsyplin: zbirnyk materialiv I Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii, m. Kropyvnytskyi, 16-17 travnia 2018; za zah. red. O. S. Kuzmenko, V. V. Fomenka. Kropyvnytskyi: Lotna akademiia NAU, 2018. S. 40-44.*

Дембіцька С. В.

професор кафедри БЖДПБ, д. пед. н., професор
Вінницький національний технічний університет
sofiyadem13@gmail.com

Кобілянська І. М.

доцент кафедри БЖДПБ, к. пед. н., доцент
Вінницький національний технічний університет
irishakobilanska@gmail.com

РОЗВИТОК ПРОФЕСІЙНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ТЕХНІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ: ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ТА ЗАСОБИ

Потреба у модернізації вищої освіти, що є важливим фактором прогресивного розвитку України, націлена на посилення вимог суспільства до підготовки фахівців технічних спеціальностей. Незважаючи на зростання попиту суспільства на таких фахівців, зважаючи на потребу у забезпеченні функціонування технічних систем в умовах надзвичайних ситуацій, спостерігається зниження популярності технічної освіти.

У такому контексті, важливо акцентувати увагу на розвитку інноваційних підходів до навчання, які сприяють формуванню не лише технічних, але й особистісних властивостей та soft skills у майбутніх фахівців. Крім того, зростає значення взаємодії між освітніми закладами та індустрією для забезпечення актуальності навчальних програм та підготовки студентів до вимог ринку праці. Необхідність у постійному оновленні методик та стратегій навчання є ключовим фактором у забезпеченні ефективної підготовки майбутніх фахівців технічних спеціальностей.

Професійна культура, безпосередньо, пов'язана з загальною культурою особистості, але вона має свої особливості та характеристики. У той час, коли загальна культура відображає цінності у духовному та матеріальному світі, а також готовність та здатність до їх формування, професійна культура відтворює ці аспекти загальної культури в конкретних умовах професійної діяльності. Визначення терміну «професійна культура» різняться залежно від джерела. Так, В. Гриньова трактує професійну культуру як рівень володіння професією, включаючи методи та стратегії для вирішення завдань, на основі сформованої духовної культури особистості [2]; О. Пономарьов вважає, що це відчуття важливості своєї професії та пов'язаної з нею діяльності як однієї з вищих життєвих цінностей [5], а Цзя Яочен визначає її як професійну якість особи, що визначена рівнем опанування фахівцем досягнень науково-технічного та соціального прогресу тощо [6]. Наше бачення цієї проблеми відображене у публікаціях [1, 3, 4]. Таким чином, розуміння професійної культури включає в себе широкий спектр аспектів, від навичок і знань до свідомості і цінностей, які впливають на професійну діяльність. Важливою є роль закладів вищої освіти у формуванні професійної культури майбутніх фахівців, яка допоможе їм успішно і ефективно працювати у вибраній сфері. Такі концепції визначення професійної культури є важливими для розуміння її сутності та розвитку відповідних стратегій у процесі освітньої діяльності.